

3. Strokovno področje

3.1. Ob imenovanju novega ministra za kulturo dr. Janeza Dularja je bil posvet, na katerem so sodelovala vsa nacionalna društva in je bil predstavljen program Arhivskega društva Slovenije. Predstavljeno je bilo delo društva, organi in mednarodno sodelovanje. Največ pozornosti je bilo posvečeno izdaji novega zakona o arhivskem gradivu in o arhivih, ki je bil takrat pripravljen za drugo branje.

Obpravnavali smo mednarodni kodeks etike arhivarjev, ki je bil sprejet na konferenci v Pekingu. Tekst bo preveden in objavljen v Arhivih.

Medsebojna izmenjava arhivskih fondov med arhivi.

Na pobudo Zgodovinskega arhiva Celje in Pokrajinskega arhiva Maribor je izvršni odbor imenoval skupino, ki je pripravila okvirne smerice, kadar gre za medsebojno izmenjavo arhivskih fondov med posameznimi arhivi. Skupina je preučila posamezne primere in izdala priporočilo, ki bi ga naj obe stranki ob taki izmenjavi upoštevali.

Spomenici o ureditvi vračanja arhivov z Republiko Italijo.

Po sklepu slovenskih arhivistov zbranih na XVII. Posvetovanju v Kopru sta ADS in ARS poslala vladi Republike Slovenije, Državnemu zboru in Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije Spomenico, ki jo je pripravila gospa Marija Oblak Čarni, obravnavala pa komisija, ki je bila imenovana na posvetovanju v Kopru.

V pripravi sta izdelava metodologije za arhivski geslovnik in obdelava za bibliografsko kazalo Arhivov ob 20. letnici izdajanja glasila leta 1997.

Društvo je na podlagi sklepa, sprejetega na posvetovanju v Kopru, pripravilo enodnevni posvet v sodelovanju z Arhivskim centrom za strokovni razvoj na temo Varovanje osebnih podatkov, avtorske pravice in upravni postopek, ki je bil dne 25. marca 1996 v čitalnici Arhiva Republike Slovenije. Predavatelji so bili Janez Strojanc, ki je govoril o Izvajanju zakona o splošnem upravnem postopku v zvezi izdajanja aktov v arhivih, dr. Janez Šinkovec o Uporabi arhivskega gradiva in varovanju zasebnosti ter osebnih podatkov in Andrej Zupančič o Uporabi arhivskega gradiva in varstvu avtorskih pravic. Številna udeležba članov je potrdila aktualnost obravnavane tematike.

3.2. Po programu je bila ažurirana društvena evidenca, vsi so dobili članske izkaznice.

Društvena pravila so bila potrjena in jih bodo kmalu dobili vsi člani kot tiskano brošuro.

3.3. Delo v komisijah za gospodarstvo in pravosodje se nadaljuje. Zbrano pa je že gradivo za zakonodajo pri sodstvu.

3.4. V delovnem programu zapisana izdelava dvajsetminutne videokasete še ni bila realizirana.

3.5. Društvena strokovna ekskurzija ni bila izvedena zaradi premajhnega števila udeležencev. Morda nismo pripravili dovolj zanimive poti, ki bi nas vodila na Koroško in ogled novega arbiva v Celovcu, bližje okolice in Osoj, ter ogled arbiva na Gradiščanskem v Eisenstadtu.

4. Sodelovanje v MAS

Društvo je v okviru Mednarodnega arhivskega sveta sodelovalo na mednarodnih kongresih in konferencah - DARMSTADT: 67. kongres nemških arhivarjev in mednarodni kolokvij ob 50-letnici društva nemških arhivarjev (VDA) od 17. do 20. septembra 1996. Društvo smo predstavili z referatom v skupini referatov "sodelovanje in koordiniranje". Predsednica je prispevala krajši zgodovinski pregled delovanja in navezovanja mednarodnih stikov in uspehov, ki jih je Arhivsko društvo Slovenije doseglo na mednarodnem področju od njegove ustanovitve naprej.

Na svetovnem kongresu v Pekingu je Arhivsko društvo Slovenije zastopal direktor Arhiva Republike Slovenije mag. Vladimír Žumer.

Marija Hernja-Masten

XVII. zborovanje Arhivskega društva Slovenije, Celje 8.-10. oktober 1997

Leto je nankoli in spet je prišel čas, ko se arhivisti, arhivarji in drugi prijatelji arhivov ter zgodovine zberemo na vsakoletnem srečanju, si izmenjamo izkušnje in se pogovorimo o problemih, ki tarejo arhivsko stroko.

Letos nas je pot spet zanesla na Štajersko, tokrat so bili naši prijazni gostitelji kolegi iz Zgodovinskega arhiva v Celju, ki so se izjemno potrudili in nam ob zborovanju pripravili pester program.

Tako smo se med 8. in 10. oktobrom zbrali v Celju, mestu bogate preteklosti, ravno v času, ko so domačini praznovali 100. obletnico Narodnega doma, pomembnega za razvoj slovenske kulture v mestu ob Savinji.

O čem smo se pogovarjali na letošnjem, že sedemnajstem po vrsti, zborovanju Arhivskega društva?

Izvršni odbor ADS je sklenil, da bodo tema tokratnega srečanja skrite dragocenosti v arhivskih fondih in zbirkah. To so vse tiste dragocenosti, ki so sestavni del fondov in zbirk. V to kategorijo spadajo grbi, pečati, iluminacije, plakati, letaki, fotografije in tudi vse ostalo gradivo, ki pri urejanju in popisovanju gradiva v fondu ni posebej izpostavljeno. Pri tem mislim predvsem na razne vozne karte, bone za blago ipd. Seveda tovrstno gradivo ni shranjeno le v arhivih, hranijo ga tudi v drugih ustanovah, ki skrbijo za varstvo kulturne dediščine. Zato smo za sodelovanje z referati zaprosili tudi kolege iz teh inštitucij.

Ker smo arhivisti letos spomladi končno dobili svoj prvi samostojni zakon o arhivskem gradivu in arhivih, smo se odločili, da spregovorimo nekaj besed o prvih izkušnjah z novim zakonom in pa o pripravi podzakonskih aktov.

Prvi dan, v sredo, 8. oktobra 1997, smo po pozdravnih besedah predsednice ADS Marije Hernja-Masten, Rudolfa Koželja, ravnatelja ZAC, Jožeta

Zimška, župana mestne občine Celje, in mag. Vladimír Žunra, predstavnik Ministrstva za kulturo, prisluhnili uvodnim referatom, ki so obravnavali pečate, predvsem hrambo in varstvo listin ter pečatov v arhivih.

V drugem delu so nam referenti predstavili fotografijo, specifično vrsto arhivskega gradiva, načine obdelave in hranjenja tovrstnega gradiva.

Popoldne smo se z dvema avtobusoma odpeljali na strokovno ekskurzijo na Kozjansko. Ogledali smo si zdravilišče v Rogaški Slatini, prekrasen grad Podsredo in cerkev ter lekarno v Olimlju.

V četrtek, 9. oktobra 1997, so bili na vrsti referenti s prispevki, ki so obravnavali plakate in letake, od predstavitve zbirk v arhivih do strokovne obdelave tovrstnega gradiva.

Referati v popoldanskem času niso imeli skupnega imenovalca, pa so bili mogoče prav zaradi tega tudi najbolj zanimivi. Tako nam je bila predstavljena arhivska zapuščina Počarjeve hiše, Jesenice na razglednicah pred prvo svetovno vojno, dr. Marjan Foerster kot pionir slovenskega filma in nenazadnje tudi predstavitev filma o razstavi Ptujski mostovi.

Kolegi iz Zgodovinskega arhiva Celje so zvečer pripravili slovesnost ob 40-letnem jubileju ZAC v prostorih Pokrajinskega muzeja v Celju. Prav tako so ob tej priložnosti predstavili izid novega vodnika po fondih in zbirkah Zgodovinskega arhiva v Celju.

Zadnji dan našega letošnjega zborovanja smo si lahko že zjutraj ogledali prostore ZAC in razstavo "Oj ta vojaški hohen" v Muzeju novejšje zgodovine v Celju.

Delovni del pa je bil posvečen novemu Zakonu o arhivskem gradivu in arhivih, predvsem predstavitvi zakona in postopkih sprejemanja podzakonskih aktov. Žal je bila glavna referentka odsotna, tako smo se pogovarjali predvsem o sprejetju podzakonskih aktov in o problemu varovanja avtorskih pravic.

Največji delež pri izvedbi zborovanja so seveda imeli celjski kolegi, predvsem Metka Bukošek, prav tako pa tudi ostali člani pripravljalnega odbora. V prihajajočem letu bo posvetovanje AIDS organiziral Zgodovinski arhiv Ljubljana, ki bo v letu 1998 praznoval tudi častitljivih 100 let delovanja.

Vsi referati so bili objavljeni v zborniku referatov z XVII. zborovanja ADS.

Na koncu naj omenim, da so XVII. zborovanje ADS omogočili predvsem Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Mestna občina Celje in številni drugi sponzorji, katerim se oh tem zahvaljujemo.

Na XVII. zborovanju Arhivskega društva Slovenije sta bila sprejeta naslednja sklepa:

- Predlog Zakona o varstvu kulturne dediščine vključuje tudi arhivsko gradivo. Pripraviljalce zakona je potrebno pisмено obvestiti o tem, da imajo arhivi od letošnje pomladi svoj zakon, ki v celoti ureja delovanje arhivske stroke.

- Predlog teme za posvetovanje ADS v prihodnjem letu:

Izobraževanje na novih nosilcih informacij.

Branka Rinduhvič

Strokovno posvetovanje Hrvaškega arhivističnega društva, Dubrovnik, 2. do 5. oktobra 1996

Tema posvetovanja v Mednarodnem središču hrvaških vseučilišč v Dubrovniku je bila "Izobraževanje urhivskih delavcev". Pod pokroviteljstvom Ministrstva kulture Republike Hrvatske in Županije dubrovniško-neretvanske sta ga organizirala Hrvaško arhivistično društvo in Zgodovinski arhiv v Dubrovniku. Zelo odmevna in hvaležna tema je privabila veliko hrvaških arhivskih delavcev, pa tudi mednarodna udeležba je bila izjemno dobra (Matko Kovačević iz Bosne in Hercegovine, Herve Bastien in Busic iz Francije, dr. Marco Carassi iz Italije, Trudy Huskamp-Peterson z Madžarske, dr. Nils Brühbach iz Nemčije, dr. Theo Thomassen z Nizozemske, Zbigniew Kustula in dr. Vladislav Stepniak s Poljske, Rusnjak s Slovaške in dr. Jože Žontar iz Slovenije).

Posvetovanje se s pozdravnimi govori pričeli gostitelj in ravnatelj Zgodovinskega arhiva v Dubrovniku mag. Ivan Mustač, župan dubrovniško-neretvanske županije dr. Jure Bulić in predsednik Hrvaškega arhivističnega društva mag. Miljenko Pandžić.

Dr. Josip Kolanović iz Hrvaškega državnega arhiva v Zagrebu je v prvem referatu z naslovom *Identiteti arhivistov - med preteklostjo in sodobnimi zahtevami* povedal, da se vprašanje identitete arhivistov prvenstveno postavlja z ozirom na nove tehnologije - elektronske medije in nove oblike informacije. Obstajata dve gledanji na identiteto arhivistov: anglosaksonska, ki izpostavlja informatiko in nove elektronske medije ne samo kot izziv arhivski službi, ampak dejansko kot potrebo po izobraževanju arhivistov in ustvarjanje njihove vloge v družbi. Nasproti temu evropski arhivisti gledajo na svojo identiteto predvsem tako, da se zaščitijo spomin naroda in ohrani arhivsko gradivo kot del kulturne dediščine. Identiteta arhivistov ni bila nikoli ustvarjena niti družbeno priznana, vloga arhivistov ni pravilno ovrednotena, v procesu izobraževanja ima ta profil periferen značaj. Sodoben arhivist mora imeti solidno znanje zgodovine in institucij. Doseči mora temeljno poznavanje informacijskih in pomožnih zgodovinskih znanosti kot instrumentarija za obdelavo arhivskega gradiva.

Marjan Rastić iz Zgodovinskega arhiva v Zagrebu je v referatu z naslovom *Oblike izobraževanja arhivistov v Hrvaški - zgodovinski prikaz* poročal, da se spoznanje o potrebi po izobraževanju arhivistov na Hrvaškem kaže že pred 2. svetovno vojno. Inicijator je bil takratni ravnatelj Zemaljskega arhiva dr. Josip Nagy. Prvi večji seminar za izobraževanje arhivskih delavcev je bil leta 1960. Na tem področju je veliko naredil takratni ravnatelj Arhiva Hrvaške Bernard Stulli, ki je tudi avtor dolgoročnega plana razvoja arhivske dejavnosti na Hrvaškem od 1971-1975. Program je bil osvojen leta 1980. Hrvatje pričakujejo, da bodo njihovi arhivi končno imeli svoj redni in postdiplomski študij.

Obsežen referat Joza Ivanovića iz Hrvaškega državnega arhiva v Zagrebu je bil predstavljen samo v pisni obliki. V njem avtor obravnava *Kimcepte in vse-*